DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI.

Nr.591 CZWARTEK 4.LISTOPADA 1943 r. ROK IV.

ARMIE NIEMIECKIE NA KRYMIE ODCIĘTE.

Paul Wintherton, korespondent News Chronicle ocenia sytuację wojenną na odcinku południowym w Rosji jako "nowy dramat armii niemieckiej na Wschodzie". Podobną ocenę wydaje i przedstawiciel ajencji Reutera. Ale nawet i niemieckie koła wojskowe nie kryją powagi położenia, przygotowując społeczeństwo na nową klęskę, przypominającą Stalingrad. Berlin - według Stokholmu - wykazuje wielki niepokój o losy armii na Wschodzie a zwłaszcza na Krymie, gdzie według oficjalnych enuncjacji znajdują się duże siły niemieckie i 30 tysięcy wojsk rumuńskich. Krym jest dzisiaj głównym punktem zainteresowania obu stron walczących. Wprawdzie O.K.W. pomija milczeniem prawdziwy stan rzeczy, nie przeczy jednak komunikatom rosyjskim. A te przedstawiają przerażającą dla Niemców prawdę. Moskwa w ostatnich komunikatach powtarza poprzednie doniesienia o zamknięciu Krymu i odcięciu znajdujących się tam wojsk niemiecko-rumuńskich oraz dodaje nowe szczegóły wielkich sukcesów sowieckich.

Wczoraj sytuacja przedstawiała się następująco : uderzenie - po zdobyciu Melitopola - rozwinięte w dwóch kierunkach, doprowadziło do opanowania przesmyku koło Geniceska i Perekopu. Opanowawszy oba przesmyki armie sowieckie złożone z wojsk pancernych i zmotoryzowanych pułków kozackich maszerują wgłąb Krymu. Przeniknęły one już na 80 km. Armie wroga na Krymie są zupełnie odcięte, a jedyna możliwość ewakuacji istnieje tylko drogą morską, gdzie lotnictwo i flota rosyjska czuwa nad każdą próbą ucieczki. Rzecznik niemiecki, nie zaprzeczając odcięcia, pociesza społeczeństwo, że narazie niema jeszcze powodu do ewakuacji Krymu. Drugą równie wielką klęską niemiecką jest zamknięcie dużych sił w trójkącie Kachówka-Dniepr-morze Azowskie. Wojska sowieckie prąc do ujścia Dniepru, zdobyły miasto Kachówka nad Dnieprem, izolując wojska niemieckie w wymienionym już trójkącie. Wśród wojskowych znajduje się 6-ta armia niemiecka, odtworzona ponownie po zniszczeniu jej pod Stalingradem. Niemcy próbowali przeprawy na zachodnim brzegu Dniepru i w czasie tych prób liczne oddziały potopiły się. Lewe skrzydło sowieckiego pierścienia idzie na Cherson, oddalony od głównej masy wojsk o 40 km. Patrole sowieckie znajdują się o 15 km. od miasta. Ostatnie 65 km. terenu między Dnieprem a morzem Azowskim oczyszczane są z resztek wojsk niemieckich.

W wewnętrznym łuku Dniepru sytuacja bez większych zmian. Pod Krzywym Rogiem Niemcy kontratakują zawzięcie, by zyskać czas na odwrót pobitej armii Dniepropietrowska, uciekającej ze zwężającego się korytarza. Rosjanie odpierając kontrataki, nacierają równocześnie na boki niemieckiego "worka", kurczącego się gwałtownie. Na reszcie frontu niema żadnych poważniejszych walk czy zmian.

OLBRZYMIE DZIENNE NALOTY NA RZESZE.

Nocny komunikat doniósł, iż setki latających fortec i Liberatorów amerykańskich dokonało wczoraj w dzień największego w dziejach wojny dziennego nalotu na północno-zachodnie Niemcy. Brak jeszcze szczegółów tej wyprawy oraz wyjaśnienia, która amerykańska armia lotnicza przeprowadzała akcję. Ostatnio bowiem podał Waszyngton, iż utworzona w USA 8-ma zaczepna armia lotnicza, złożona z samych czteromotorowych Liberatorów, ukończyła swe wyszkolenie i przeleciała do Wielkiej Brytanii, będąc zupełnie gotową do rozpoczęcia działań.

Przedwczoraj 15-ta amerykańska grupa lotnicza uderzyła z baz afrykańskich na Wiener Neustadt, niszcząc ogromną część warsztatów Messerschmidta. W walkach powietrznych zestrzelono 30 niem. myśliwców. W tensam dzień Amerykanie bombardowali lotniska niemieckie we Francji.

NASTĘPSTWA I ECHA KONFERENCJI W MOSKWIE.

Uchwalenie wskrzeszenia niepodległej Austrii było - według doniesień Stokholmu - uderzeniem piorunu w Niemcy. Gdy Berlin pienił się w bezsilnej wściekłości, Wiedeń zareagował wielkimi demonstracjami, żądającymi wolnej i niepodległej Austrii. Sytuacja jest napięta. Do Wiednia przybywają oddziały SS-ów, a Himmler zwołuje konferen-

cję gauleiterów w sprawie zagadnienia a - ustriackiego. Goebbels jest w nader przykrym położeniu, zapewniał bowiem o rozdźwiękach i braku porozumienia wśród sprzymierzonych, dziś propaganda niemiecka chce ratować sytuację z niedźwiedzią iście zręcznością. W audycjach dla Europy i Anglosasów podkreśla się całkowite ustępstwa wobec żądań rosyjskich, a w audycji dla Sowietów nazwano deklaracje konferencyjne - dokumentem morderczym, bowiem Stalin skapitulował i oddał Rosję na pastwę imperializmu angielskiego.

Zagadnienie niepodległej Austrii --- spowodowało - jak donosi Londyn - postanowienie podróży Benesza do Moskwy, dla - omówienia ze Stalinem przyszłego stosunku Czechosłowacji do Austrii.

Pozytywnie do konferencji reagują --- państwa wasalskie. Prasa fińska stwierdza, że jeżeli chodzi o wyniki konferencji nie są one złe, a punkty narad odpowiadają Finlandii, która nigdy nie była w stosunku wasala do Rzeszy. Konferencja stwarza nowe i lepsze horyzonty dla świata. Budapeszt zareagował przychylnie do komunikatu --- trzech mocarstw, który na Węgrzech i w innych państwach wywołał olbrzymią senzację. Prasa budapeszteńska podnosi, że przewodnie zasady pokoju, będące obecnie przedmiotem dyskusji, są dla Węgier korzystne.

"Krasnaja Zwiezda" przewiduje, że --- plany wojakowe narad będą szybko wchodzić w życie i zadadzą decydujący cios Niemcom.

Problem polski był przedmiotem narad i przedstawiciele mocarstw wyjawili swe - poglądy. Żadnej decyzji jednak nie powzięto, bowiem problem będzie przedmiotem ---- obrad londyńskiej komisji dla spraw Europy.

FRONT POŁUDNIOWY.

Armie sprzymierzonych przełamały --- opór niemiecki i zajęły duże tereny, wykonując ruchy oskrzydlające. Zajęto Matiza, Motera, Casanova, zbombardowano Civitavec - chia, Ankonę, Spazzię, Viareggio.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

- Turecki minister spraw zagranicznych przybył do Kairo, gdzie odbędzie narady z min. Edenem w obecności ambasadorów brytyjskiego i tureckiego. Prasa turecka stwierdza, że Turcja, Jugosławia i Grecja interesują się wspólnie sytuacją na Bałkanach.-

- Marszałek Badoglio ogłosił, że przekształcenie rządu włoskiego może nastąpić dopiero po odzyskaniu większej części --- Włoch i wyrażeniu nieskrępowanej woli --- ludności. Zakomunikował zarazem, że 6 partii włoskich domaga się abdykacji króla, - o czym monarsze zakomunikował, zapewniając zarazem o swej lojalności wobec niego i - następcy tronu.

- W Niemczech wykonano znów 22 wyroki śmierci za defetyzm i antyrządowe wystąpienia.

- Eden odbył w Moskwie rozmowy z sowieckim komisarzem gospodarki Nikojanem.

- W Algierze odbędzie się zebranie 84 przedstawicieli Francji okupowanej dla --- narad nad polityką Komitetu Francji.

OSTATNIE WIADOMOŚCI Z DNIA 4.bm. -- godz.8.20 rano.

- Ostatniej nocy formacje brytyjskie operowały nad Niemcami. Olbrzymi nalot --- dzienny w dniu wczorajszym objął Wilhelmshafen i dokonał zniszczeń, przechodzących normalną miarę. Straty amerykańskie wynosiły kilkanaście maszyn.

- Rosjanie zdobyli nowych 80 miejscowości między Dnieprem a Krymem, a główna - masa wojsk znajduje się tylko o 15 km. od Chersoniu.

- Na Pacyfiku wielki nalot sprzymierzonych zniszczył w Rabaul 11 okrętów i 87 - samolotów japońskich.

- Eden i Hull opuścili Moskwę. Eden --- leci do Kairo na konferencję z tureckim - ministrem spraw zagranicznych. Prasa angielska przewiduje ogromnej wagi następstwa tych narad. Zdaniem jej Turcja stoi przed ważną decyzją, którą może łatwo podjąć, nie będąc krępowaną naciskiem niemieckim.

- Na wniosek gen. Sosnkowskiego, naczelnego wodza, p.prezydent R.P. zatwierdził - nowy napis na sztandarach polskich, a mianowicie - Bóg, Honor i Ojczyzna, co naczelny wódz obwieścił w specjalnym rozkazie.-

NA FUNDUSZ PRASY : Zyro-25, Roland-100, --- Tajniak-30, Byk-20, Maria-20, J.K.-50, Nr.876-70, Mara-100, Żywia-20, -- Sobek-50, Wojski-50, Jastrzębiec-50, Stary - Koń-50, Trójka-60, Więzień-50, Kler-20, Janusz-50, Hanka-20, Nela-50, Pola-50, Swierk - 450, K.T.-40, Dimon-20, Iza-20, Zyła-20, Jodła -20, Chłop-25, Do-50, Słowian-50, Majownik --100, Sokół-50, Goryl-50, zł. - Tajniak-500 - papieru, Młot-papier, Lista-papier, Wujaszek -papier, Hutnik-500 papieru, Słowian-1.000 - kopert. K.B.-50 zł., Cukiernia-100 zł., Wicek-190 zł. Powtórnie potwierdza się z paździrnika - Prąd-60, Paweł-100,-

NA WIĘŹNIÓW I RODZINY : A.Z.-100, Za Modrzejówkę-150 zł. Od Przyjaciela - 5.000 zł.

PAMIĘTAJ O FUNDUSZU PRASOWYM I POMOCY DLA WIĘŹNIÓW.

TAJNY ROZKAZ GESTAPO.

Poniżej podajemy dosłowny tekst ściśle tajnego rozkazu szefa SS i policji, wydanego w Krakowie z datą 26.9.43 za "Tgb. Nr.5334/43 w sprawie : powstańczych band polskich. Likwidacja", skierowany do wszystkich jednostek oficerskich policji i żandarmerii w dystrykcie krakowskim.

"Od zaraz w sposób ściśle poufny ––– przeprowadzicie perlustrację terenu. Jeżeli jeszcze nie posiadacie, ułożycie wykaz b.oficerów b.armii polskiej w terenie. Oficerów, którzy w czasie działań wojennych byli w naszej niewoli, a w sposób legalny lub nielegalny wydostali się z Lagru, bezwzględnie aresztować z przestrzeganiem ostrej rewizji. Aresztowanych odstawić do gestapo Kraków VI. Oficerowie, co do których wywiad sprawdzony wykaże, że ––– biorą czynny udział w akcji powstańczo –– bandyckiej, mają zostać we własnym zakresie bez rozgłosu zlikwidowani. Wszystkich pozostałych oficerów polskich ująć w poufną obserwację, a nawet nie będących w ––– armii b.oficerów polskich narodowości ––– niemieckiej. O wyniku obserwacji przedkładać mi bezpośrednio tygodniowe raporty każdej soboty. Oficerowie, którzy w charakterze urzędników lub wogóle pracowników – znajdują się w naszych przedsiębiorstwach /zakładach/, mają być pozostawieni na tych stanowiskach, lecz wszędzie rozważyć, czy miara zaufania nie została przekroczona.- Przy aresztowaniach i rewizjach stosować system zaskoczenia".

Heil Hitler
/:Krüger:/

NIEMCY A KLESKA NA WSCHODNIM FRONCIE.

Rzecznik radia angielskiego omawiając sytuację, która wytworzyła się na froncie wschodnim w ostatnich czasach oświadczył, że doniesienia niemieckie o sukcesach niemieckich są często zmyślane w tym celu, aby następnie móc donieść społeczeństwu o własnym zwycięstwie, które uratowało sytuację na tym czy innym odcinku. Możliwe. – Propaganda niemiecka niejednokrotnie oszukiwała już własnych rodaków, to też nikt – nie dziwi się, że jeszcze raz ich oszukała, niemniej jednak sytuacja na froncie wschodnim jest niewątpliwie dramatyczna. Podczas zimowej ofenzywy sowieckiej zwłaszcza po upadku Stalingradu i pochodzie ––– wojsk rosyjskich na Charków, prasa niemiecka uderzyła na alarm, min.Goebbels domagał się gorączkowo wzmożenia wysiłku wojennego i wreszcie rzucił projekt mobilizacji totalnej. Każdy wiedział doskonale, że mobilizacja totalna nie uratuje sytuacji, a ––– jednak była pomysłem bardzo szczęśliwym.- Dlatego bardzo szczęśliwym, że wzmocniła – nastroje społeczeństwa. Bo dr.Goebbels ––– szybko przekonał się, że jego artykuły wywołały panikę, to też postanowił nie ryzykować. Postanowił też utrzymać społeczeństwo tak długo w dobrym mniemaniu o swojej niezwyciężalności, jak długo to będzie możliwe.

Tymczasem wypadki na froncie wschodnim zaczęły się rozwijać w formie niebezpiecznej. "Konferencyjna ofenzywa" Sowietów – jak ją skwalifikowała prasa niemiecka – rozwinęła się w manewr, który wedle – tej samej prasy niemieckiej dał wojskom – rosyjskim "cenne sukcesy taktyczne i strategiczne. To wyznanie nawet dla ciężko ––– myślącego Niemca niewątpliwie posiadać ––– musi swoją wymowę zwłaszcza, że dodaje się również i to, iż Rosjanie przez swój manewr od Kremeńczuga w kierunku na Odessę "osiągnąć mogą nietylko rozstrzygnięcie – na odcinku południowym, ale również na całym froncie wschodnim" /Krak.Ztg./. Niewątpliwie taką ocenę sytuacji na froncie wschodnim, podaną przez sprawozdawcę an ––– gielskiego, zaliczyćby można na konto propagandy alianckiej, ale w prasie niemieckiej graniczy bodaj czy nie z paniką. ––– Zwłaszcza, że ta sama prasa niemiecka ––– gdzieindziej znowu stara się wytłumaczyć społeczeństwu niemieckiemu, iż propaganda angielska umyślnie powiększa sukcesy niemieckie, a pomniejsza sowieckie i że również umyślnie mówi o odporności armii niemieckiej, aby w ten sposób uzyskać pewne – atuty na konferencji moskiewskiej. Może i słusznie tak twierdzi prasa niemiecka, ale skwalifikowanie twierdzenia o odporności frontu niemieckiego jako propagandę an ––– gielską, wydaje się conajmniej dziwne. A – raczej może nie dziwne, lecz niedalekie od paniki.

Istotnie do paniki są powody. Atak – sowiecki pod Kremeńczugiem, który spowodował przełamanie frontu nie był przez do – wództwo niemieckie przewidziany.

Trudno więc dziwić się, iż w prasie – niemieckiej zapanowała zamaskowana panika, że dawne lekceważenie armii sowieckiej za stąpiła troska o najbliższą przyszłość, – nad którą wisi – katastrofa. Niemniej jednak należy być pewnym, że Niemcy zrobią – wszystko, co leży w ich możliwościach, aby jej uniknąć, a przede wszystkim by nie otworzyć bolszewizmowi drogi, nietyle do Europy, bo o to im najmniej idzie, jak do Niemiec. Wiedzą bowiem dobrze, że po okrucieństwach jakie pozostawili za sobą w Rosji, wojska niemieckie, naród niemiecki musiały by ponieść tragicznie konsekwencje. Czy – jednak rozporządzają jeszcze wielkimi mo-

żliwościami, w tym przekonamy się w najbliższej przyszłości.

SYTUACJA POLAKÓW NA ŚLĄSKU.

Wysiedlania i aresztowania ludności polskiej na Śląsku za akty oporu i sabotażu nie ustają. Mnożą się wyroki śmierci i egzekucje. W więzieniu katowickim co czwartek gilotyna morduje 1? - 20 Polaków, których zwłoki palone są w krematorium oświęcimskim. Mimo to nie ustaje duch walki, kolportaż nielegalnej bibuły, dożywianie więźniów. Zamachy na pociągi, wiozące zwłaszcza transporty wojskowe, powtarzają się raz po raz. Wydajność pracy w kopalniach i hutach jest minimalna. Giną niezbędne narzędzia pracy lub niszczeją w szybkim tempie. W związku z bombardowaniem zachodnich terenów Niemcy systematycznie przenoszą na Śląsk swój przemysł, rozbudowują urządzenia fabryczne lub zakładają całkiem nowe. Śląsk staje się centrum i to przede wszystkim wojennego przemysłu. Równocześnie ze zbombardowanych okolic ciągnie tłumami ludność niemiecka, dla której wznosi się pospiesznie baraki lub wysiedla z domów ludność polską. W miejscowościach podgórskich n.p. Wisła pensjonaty zajęte są przez uciekinierów. W Cieszynie osiedliło się ich 3.000 w ostatnim czasie. Ludność polską umieszcza się przeważnie w naprędce skleconych barakach, a przy sposobności proponuje przystąpienie do L.N.N. Opornym, wysiedlonym wolno zabrać tylko najkonieczniejsze i nieliczne przedmioty codziennego użytku. Resztę zatrzymują Niemcy. W tych warunkach ludność polska na Śląsku utrzymuje godną podziwu postawę. Rekrutacja do wojska z reguły kończy się fiaskiem. Żołnierz-Ślązak okazuje się elementem rozkładowym w koszarach i na ćwiczeniach. Choć 75% umie po niemiecku, posługują się tłumaczem. Do szeregów powołano starsze roczniki 1897-1894, ale przemysł obowiązany jest jeszcze dostarczyć 30% spośród wyreklamowanych robotników. Dezercja staje się nagminnym zjawiskiem. W okolicach Babiej Góry są oddziały, przeciwko którym policja boi się występować.

Rozpaczliwa jest sytuacja szkolnictwa na Śląsku. Wobec braku nauczycieli Niemców, reaktywowano Polaków, którym wolno mówić tylko po niemiecku. Dzieci niemieckie donoszą o każdej lekcji. Wobec jednak przepełnienia w klasie /115 dzieci na nauczyciela/, praca jest beznadziejna. Dzieci nie nauczą się po niemiecku, ale kaleczą język polski. Zresztą po polsku rozmawiają w domu, w kościele - podobnie jak w szkole słyszą tylko mowę niemiecką. Wynaradawianie idzie jednak opornie. Niemcy widzą, że środki terroru [illegible] próbują w wielu wypadkach łagodnej perswazji. Śląsk jest jednak twardy. Wiele przebył wieków w oderwaniu od macierzy, więc ma wprawę w obronie swego ducha.

SZKODLIWE OLEJE.

W prasie niemieckiej pojawiło się tego rodzaju ogłoszenie : "Istnieją podstawy do stwierdzenia, że oleje techniczne nie nadają się w żadnej postaci do wyrobu artykułów żywnościowych lub przygotowywania potraw. Oleje są szkodliwe dla zdrowia nawet wtedy, gdy są spożywane w małych ilościach." Z tego ostrzeżenia wynika, że brak tłuszczów w Rzeszy jest wyraźnym, co więcej wyziera obawa żeby spożycie nie przybrało rozmiarów ogólnych i nie uszczuplało zapasów, potrzebnych dla maszyn. W miarę przedłużania się wojny braki w dziedzinie gospodarki wewnętrznej są coraz dotkliwsze. Jednocześnie przez wyeliminowanie prywatnych właścicieli stwarza się największy koncern przemysłowy na kontynencie Europy. Goerings-Werke, które zatrudniały 600 tys. robotników dwa lata temu, objęły obecnie przemysł w krajach okupowanych jak w Polsce, Belgii, Bałkanach, i Francji. Węgry i Rumunia nie są wyłączone z tego bloku przemysłowego, który ma się stać podstawą odbudowy gospodarczej w nowej Europie. Tymczasem zakłady te prowadzą gospodarkę nawskroś rabunkową, zarówno w dziedzinie surowców jak materiału ludzkiego. Poza przemysłem wojennym inna produkcja w Niemczech nie istnieje. N.p. zupełnie ustała produkcja zegarków, bo zegarmistrze pracują w przemyśle wojennym, istniejące zaś warsztaty mogą przyjmować do naprawy tylko zegarki wojskowych, kolejarzy, pielęgniarek i poszkodowanych przez naloty. Stąd wniosek w krajach okupowanych: nie sprzedawać Niemcom zegarków, zepsute naprawiać wadliwie.

Niech szkodliwe oleje i zepsute zegarki wpływają na dezorganizację niemieckiej machiny wojennej i utrudniają jej funkcjonowanie.

ŁAPANKI NA TERENIE KRAKOWA i

Obecnie już na podstawie własnego wywiadu możemy stwierdzić, że w Krakowie przeprowadzono łapanki na Rękawce w Podgórzu, gdzie aresztowano 17 ludzi i odstawiono ich na Pomorską, a 78 na Wąską. Przez dłuższy czas odbywały się łapanki przygodnie zwłaszcza w nocy. Dwa auta objeżdżały ulice Krakowa i gdziekolwiek zauważyły muzykę i śpiewy, wpadano do mieszkania i zabierano wszystkich bez pardonu na Wąską.

---o0o---